

Sygn. akt. I C 45/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa- Praga w Warszawie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Eliza Nowicka – Skowrońska

Protokolant: Violetta Podsiadlik

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko G. Ł. i A. Ł.

o zapłatę

I. utrzymuje w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie, I Wydział Cywilny w dniu 13 maja 2020 roku w sprawie o sygn. I Nc 276/19;

II. zasądza od G. Ł. i A. Ł. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem dalszych kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 45/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 listopada 2019 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła przeciwko G. Ł. i A. Ł. o orzeczenie nakazem zapłaty z weksla solidarnie kwoty 200.398,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 15 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także o dopuszczenie dowodów z dokumentów wskazanych w pozwie (pozew k. 5 – 6v.).

W uzasadnieniu powód wskazał, że z pozwanym G. Ł. zawarł umowę leasingu, której zabezpieczeniem był weksel in blanco, wystawiony przez leasingobiorcę, a poręczony przez A. Ł.. Wobec niewywiązania się z zawartej umowy, powód wypełnił weksel zgodnie z porozumieniem na kwotę 520.398,83 zł i przedstawił go do wykupu. Na kwotę wekslową składały się: suma należności zafakturowanych, a niezapłaconych – 50.280,59 zł, suma odsetek od należności wymagalnych – 2.827,77 zł, suma niezapłaconych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto na dzień rozliczenia – 466.260,77 zł, suma szacunkowej wartości przedmiotu leasingu – 99,70 zł, suma kosztów windykacji – 930 zł. Pozwani jednak nie wykupili weksla w czasie i w miejscu wskazanym w wezwaniu, stąd powództwo okazało się zasadne. Po dacie uzupełnienia weksla, dokonano sprzedaży przedmiotu leasingu za kwotę 320.000 zł, o którą to pomniejszono należność z tytułu umowy. Oznaczono datę wymagalności roszczenia na dzień 15 grudnia 2018r., tj. następny po dacie wskazanej w wezwaniu do wykupu weksla.

W niniejszej sprawie w dniu 13 maja 2020 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym prowadzonym pod sygn. akt I Nc 276/19, nakazujący pozwanym G. Ł. i A. Ł. zapłacić solidarnie na rzecz powoda (...)

Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 200.398,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty i zasądzający koszty procesu w wysokości 9.722 zł (nakaz zapłaty – k.36).

Pozwani G. Ł. i A. Ł., reprezentowani przez pełnomocnika w osobie adwokata, w dniu 10 listopada 2020 roku wnieśli zarzuty od powyższego nakazu zapłaty, domagali się uchylecia nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości. Został także zgłoszony wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty (zarzuty od nakazu zapłaty – k. 45 – 48v.).

W uzasadnieniu wskazywali, iż kwota dochodzona pozwem była nienależna, a weksel wypełniony został niezgodnie z wiążącą strony umową. Kwestionowali fakt poniesienia przez powoda kosztów windykacji, a nadto wskazywali, iż wskutek niedochowania należytej staranności przez powoda, przedmiot leasingu został zbyty za zbyt niską cenę, nieodpowiadającą jej wartości rynkowej na czas rozliczenia między stronami. Podnosili, iż powód nie wskazał daty sprzedaży przedmiotu umowy. Złożyli przy tym operat szacunkowy określający wartość rynkową maszyny rolniczej, która była przedmiotem umowy leasingu na kwotę 519.425 zł (brutto 638.892,75 zł). Wskazywali, iż jej wartość rynkowa znacznie przewyższała kwotę uzyskaną ze sprzedaży, a zatem do rozliczeń winna być przyjęta wyższa kwota. Zgłoszono jednocześnie wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy na okoliczność wartości rynkowej przedmiotu leasingu w chwili jej sprzedaży i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży oraz wnioski o przesłuchanie stron na okoliczność stanu przedmiotu leasingu na chwilę wydania powodowi, sposobu jego użytkowania przez pozwanego oraz wartości rynkowej przedmiotu leasingu w chwili jej sprzedaży i możliwej do uzyskania ceny jego sprzedaży.

W piśmie procesowym z dnia 15 marca 2021 roku – w odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w przedmiotowej sprawie oraz wniósł o przeprowadzenie dowodów zaprzeczających twierdzeniom pozwanych, podniesionym w ich zarzutach. Dodatkowo polemizował ze stanowiskiem pozwanych, jakoby nie dochował należytej staranności przy sprzedaży przedmiotu leasingu. Wskazywał na okoliczności, które pozwoliły uzyskać cenę 320.000 zł, mimo, iż sam zlecił sporządzenie operatu szacunkowego wartości maszyny i ustalono ją na wyższą, niż rzeczywiście uzyskana cena sprzedaży. Powoływał się przy tym na zapisy Ogólnych Warunków Udzielenia Leasingu (OWUL) potwierdzające fakt prawidłowego wypełnienia weksla (punkt 12.4 warunków). Wyjaśniał również, iż poniósł koszty windykacji należności oraz przechowania przedmiotu umowy, które to stanowiły pozycję poniesionych przez powoda kosztów windykacji. Złożono na tę okoliczność faktury z tytułu poniesionych na ten cel wydatków.

Na rozprawie w dniu 9 września 2021r. pełnomocnik pozwanych podtrzymał dotychczasowe stanowisko (protokół rozprawy – k. 149).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 czerwca 2015r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła z G. Ł. umowę leasingu nr (...) kombajnu zbożowego (...) T. (...) z wyposażeniem, szczegółowo opisany w załączniku nr 3 do umowy. Wartość początkowa przedmiotu umowy wyniosła 635.000 zł netto. Warunki szczegółowe zawarto w pkt. 5 umowy, zabezpieczeniem umowy był weksel in blanco, poręczony przez A. Ł., współmałżonka leasingobiorcy (pkt. 8 umowy). Zawarto porozumienie wekslowe (załącznik nr 1 umowy), na podstawie którego powód – w razie niewykonania umowy przez pozwanego, miał prawo do uzupełnienia weksla sumą zaległości wobec leasingodawcy (umowa leasingu z załącznikami – k. 15 – 16, okoliczności niekwestionowane przez pozwanych).

Wobec niewywiązywania się z warunków umowy leasingu, powód w dniu 26 września 2018r. wypowiedział umowę w trybie natychmiastowym, a następnie wypełnił weksel in blanco na kwotę 520.398,83 zł, na którą to składały się następujące pozycje:

1. 50.280,59 zł – stanowiąca sumę należności zafakturowanych, a niezapłaconych,
2. 2.827,77 zł – stanowiąca sumę odsetek od należności wymagalnych,

3. 466.260,77 zł – stanowiąca sumę niezapłaconych rat leasingowych pomniejszonych o dyskonto na dzień rozliczenia,
4. 99,70 zł – stanowiąca sumę szacunkowej wartości przedmiotu leasingu,
5. 930 zł – stanowiąca sumę kosztów windykacji.

W dniu 28 listopada 2018r. wystawiono notę rozliczeniową umowy leasingu. Pismem z dnia 6 grudnia 2018r. skierowano do pozwanych zawiadomienie o wypełnieniu weksla i wskazano w nim, iż terminem jego wykupu jest dzień 14 grudnia 2018r. (wypowiedzenie z zpo doręczenia – k. 80 – 81, weksel – k. 24 – 25, nota rozliczeniowa – k. 17 – 18, zawiadomienia – k. 19, 20, dowód nadania zawiadomień – k. 34, okoliczności niekwestionowane przez pozwanych).

Powód niezwłocznie odebrał od pozwanego przedmiot umowy leasingu i przechowywał go na własny koszt na parkingu do czasu jego zbycia. Miesięczny koszt przechowania wyniósł 300 zł, okres przechowania trwał ponad 4 miesiące, od wypowiedzenia umowy do daty sprzedaży kombajnu, tj. od końca września 2018r. do lutego 2019r. Celem ustalenia jego wartości na potrzeby dokonania sprzedaży, zlecił też sporządzenie operatu szacunkowego. Mimo wystawienia przedmiotu leasingu do sprzedaży na stronie (...) w dniu 31 października 2018r. za cenę 500.600 zł, nie znalazł się żaden nabywca. Dopiero po obniżeniu ceny wywoławczej nastąpiła jego sprzedaż w dniu 12 lutego 2019r. za kwotę zaoferowaną od nabywcy w wysokości 320.000 zł netto (operat szacunkowy – k. 84 – 116, faktura – k. 82 – 83, faktury zbiorcze za parking – k. 135 – 136 za październik 2018r., k. 129 – 130 za listopad 2018, k. 131 – 132 – za grudzień 2018r., k. 133 – 134 – za styczeń 2019r.)

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt. 2 i 5 kpc pominął dowód z zeznań pozwanych oraz dowód z opinii biegłego, które zostały zgłoszone przez pełnomocnika pozwanych w zarzutach od nakazu zapłaty. Uznał, iż fakty na jakie zgłoszono te dowody (teza dowodowa – k. 194) były nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, a nadto ich przeprowadzenie zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania.

W ocenie Sądu nie miało żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, ani w jakim stanie został powodowi wydany przedmiot leasingu, ani jaka była jego potencjalna wartość w chwili faktycznej sprzedaży, tym bardziej jaka byłaby w tamtym czasie możliwa do uzyskania cena z tytułu jego sprzedaży, o czym w poniższej części uzasadnienia.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez strony dowodów z dokumentów. Autentyczność i wiarygodność zgromadzonych w aktach dokumentów nie była przez strony kwestionowana. Spór między stronami nie dotyczył ustalenia faktów, a jedynie ich odmiennej interpretacji w znaczeniu skutków, jakie spowodowały. Strony dokonały jedynie ich odmiennej oceny, w zależności od podnoszonych twierdzeń i zarzutów. Takie stanowisko stron procesu, w ocenie Sądu, nie miało jednak wpływu na ich autentyczność i wiarygodność.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie Powód dochodził zapłaty od pozwanych należności z weksla. Zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 485 § 2 k.p.c. został wydany nakaz zapłaty. Po wniesieniu przez Pozwanych zarzutów przeciwko temu nakazowi, Sąd wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty.

Sporne między stronami okazały się okoliczności towarzyszące wypełnieniu weksla oraz to, czy powód z dochowaniem należytej staranności dokonał sprzedaży przedmiotu leasingu – tak, aby uzyskana cena pomniejszyła maksymalnie wartość zobowiązania pozwanych.

Pozwani powoływali się przy tym, że powód nie dokonał zbycia kombajnu za cenę ustaloną przez rzeczoznawcę majątkowego, a zbył ją za cenę oferowaną przez nabywcę, czym spowodował po stronie pozwanych nieuzasadnioną stratę.

W myśl art. 709¹⁵ k.c., w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia

wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Dokonując zatem analizy powyższego przepisu, należy dojść do przekonania, iż ma on na celu przede wszystkim zrekompensowanie szkody poniesionej przez leasingodawcę, który to w wykonaniu umowy leasingowej zakupił – według wskazania leasingobiorcy, przedmiot leasingu z własnych środków, a działanie jego nastawione było na osiągnięcie zysku w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Oddaje on rzecz do używania z zamiarem osiągnięcia zysku, a nie na potrzeby własne. W przypadku niewykonania umowy na skutek okoliczności, za które odpowiedzialny jest kontrahent, cel kompensacyjny zostaje spełniony przez natychmiastową spłatę wszystkich przewidzianych umową, niezapłaconych jeszcze rat, pomniejszonych o korzyści wynikające z wcześniejszej spłaty oraz przedwczesnego rozwiązania umowy. Nie można uznać, iż taką korzyścią byłoby samo odzyskanie przedmiotu leasingu, bo nie nabywał on go dla siebie, tylko w celu uzyskania zysku z oddania go w używanie leasingobiorcy. Sam przedmiot jest dla leasingodawcy zbędny, a nawet – w pewnym sensie – bezwartościowy. Korzyścią może zostać uznany bądź to zysk z powtórnego oddania rzeczy w leasing bądź to cena z jej sprzedaży, przy czym leasingobiorca, który doprowadził do rozwiązania umowy, nie może oczekiwać od leasingodawcy ponadprzeciętnego wysiłku w poszukiwaniu kolejnego leasingobiorcy czy optymalnego nabywcy (porównaj wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt I ACa 1223/17).

Dodatkowo z treści samej umowy między stronami, a w szczególności Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, stanowiących integralną część umowy (na podstawie zapisu pkt.13.1 umowy) wynikało, iż w przypadku sprzedaży przez (...) przedmiotu leasingu, oddania innemu przedsiębiorcy w leasing, w dzierżawę lub najem, suma należności leasingowych i szacunkowej wartości przedmiotu leasingu, do której zapłaty korzystający na podstawie paragrafu 12.3.2 i 12.3.3 (OWUL) jest zobowiązany, zostanie pomniejszona o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu bez podatku VAT lub wartość początkową w PLN określoną w następnej umowie dzierżawy, najmu lub leasingu takiego przedmiotu leasingu (pomniejszone o koszty sprzedaży lub dzierżawy, najmu lub leasingu, w tym, ale nie wyłącznie: opłaty od czynności cywilnoprawnej, koszty biegłego rzeczoznawcy, koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty przechowania, koszty transportu i ubezpieczenia przedmiotu leasingu). (pkt 12.4 OWUL – k. 140v.).

Sąd uznał tym samym twierdzenia pozwanych, jakoby powód dokonał sprzedaży przedmiotu leasingu bez należytej staranności, uzyskując cenę znacznie niższą, niż ustaloną przez nich posiłkując się operatem szacunkowym, za nietrafne.

Z okoliczności przedstawianych przez powoda taka konkluzja nie mogła zostać poczyniona, zaś pozwani nie dostarczyli Sądowi takich argumentów popartych dowodami, które mogłyby świadczyć o nierzetelnym działaniu powoda. W ocenie Sadu, powód swoim działaniem zadbał o osiągnięcie ceny jak najwyższej za przedmiot odebrany pozwany, jednak należało się zgodzić z jego tokiem rozumowania, iż nie był w tym względzie zobligowany w szczególny sposób, ponad miarę, gdyż jego działalność nie była nakierowana na uzyskanie maksymalnego zysku ze sprzedaży przedmiotu poleasingowego. Jako od przedsiębiorcy trudniącego się udzielaniem finansowania w ramach umów leasingowych i uzyskującego z tej działalności zysk, nie można domagać się – w przypadku, kiedy kontrahent nie dotrzymuje warunków zawartej umowy, aby dodatkowo zajmował się pozyskiwaniem nabywcy przedmiotu leasingu, po jego odebraniu od dotychczasowego leasingobiorcy, gdyż tego rodzaju działalność pozostaje poza sferą jego zasadniczej działalności zarobkowej i nie taki był cel zawieranej umowy (porównaj m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 8 stycznia 2018 r., sygn. akt VI ACa 1949/15, postanowienie SN z dnia 26 marca 2018r., sygn. akt I CSK 703/17).

Powód bezpośrednio po odebraniu przedmiotu leasingu zlecił bowiem dokonanie operatu szacunkowego celem ustalenia ceny możliwej do osiągnięcia i zgodnie z wyceną wystawił przedmiotowy kombajn do sprzedaży (po ok. 1 miesiącu od odebrania pozwany). Nie było zależne od powoda, że maszyna ta nie znalazła nabywcy po cenie wywoławczej, a dopiero jej znaczne – w stosunku do pierwotnej wyceny, obniżenie spowodowało zainteresowanie kupującego i w efekcie doprowadziło do zbycia jej za cenę 320.000 zł. Należy uznać, że była to cena rynkowa maszyny, gdyż za wyższą nie było osób zainteresowanych jej kupnem. Taką też kwotę leasingodawca odzyskał i o nią pomniejszył koszty wypowiedzianej umowy.

Z tych też względów przeprowadzenie dowodu z zeznań pozwanych oraz z opinii biegłego rzeczoznawcy na okoliczności podane w tezach dowodowych sformułowanych w zarzutach od nakazu zapłaty, okazały się nieprzydatne do wyjaśnienia sprawy i jedynie prowadzące do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Z całą bowiem stanowczością należy wskazać, iż cena faktycznie uzyskana przez powoda ze sprzedaży kombajnu z oprzyrządowaniem była ceną rynkową i fakt ustalenia potencjalnej do osiągnięcia ceny za przedmiotową maszynę nie miał dla rozstrzygnięcia sprawy żadnego znaczenia.

W niniejszym przypadku bez wątplenia powód dokonał wszystkich niezbędnych czynności, aby w jak najkrótszym czasie, za najkorzystniejszą cenę zbyć przedmiot leasingu, choć nie na tym polegała jego główna aktywność zarobkowa, a nadto zadanie to narażało go na dodatkowe obowiązki, które nie pozostawały w zakresie zawartej z pozwanymi umowy leasingu. Wymaganie od powoda, aby poszukiwał nabywcy, który zaoferuje mu za przedmiot leasingu cenę równą bądź zbliżoną do ceny wynikającej z operatu szacunkowego, pomniejszonej nawet o pewną część z uwagi na fakt sprzedaży wymuszonej, nie jest uzasadnione i nie mogło stanowić o uznaniu racji argumentów podnoszonych w zarzutach od nakazu zapłaty. Rację miał powód, iż ceną rynkową jest ta, jaką oferuje nabywca i za jaką w rzeczywistości można dany przedmiot zbyć, nie zaś ta, którą ustalił rzeczoznawca w oderwaniu od faktycznego zainteresowania jego nabywcami przez kupującego. To rynek kształtuje cenę i często mamy do czynienia z sytuacją, szczególnie na rynku wtórnym (sprzedaży rzeczy używanej), że dana rzecz jest takiej wartości, jaką zaoferuje chętny jej nabywcą.

Wobec przedstawienia przez powoda faktur opiewających na koszty windykacji oraz koszty przechowania maszyny przez okres 4 miesiące do czasu jej sprzedaży, zarzut pozwanych co do niewykazania tych kosztów również nie zasługiwał na uwzględnienie. Powód poniósł koszt przechowania przedmiotu leasingu w postaci opłaty za parking, przy czym koszt ten przekroczył sumę wskazaną w nocie rozliczeniowej jako koszty windykacji. Opłata za 4 miesiące przechowania kombajnu na parkingu wyniosła 1.200 zł (4 x 300 zł), zaś suma wskazana w rozliczeniu na pokrycie kosztów windykacyjnych opiewała na 930 zł. Ponadto powód zlecił wykonanie wyceny przez rzeczoznawcę majątkowego (koszt 630 zł), oraz kierował pisma do pozwanych w sprawie (koszt zryczałtowany 300 zł). W całości jest ona zatem należna do zwrotu powodowi (na podstawie pkt. 12.4 OWUL).

W ocenie Sądu pozwani nie zdołali wykazać, iż powód rozliczył umowę sprzecznie z treścią art. 709¹⁵ kc oraz pkt. 12.4 OWUL, a zatem nie udowodnili, aby weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem i zawartą umową.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż pozwani są zobowiązani do zapłaty kwoty na jaką wypełniono weksel, a pomniejszoną o uzyskaną cenę sprzedaży kombajnu (520.398,83 zł – 320.000 zł = 200.398,83 zł).

Od wskazanej w pozwie kwoty zasądzone odsetki od dnia 15 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty na podstawie art. 481 k.c. Żądanie odsetek od tej właśnie daty było uzasadnione faktem, iż na dzień 14 grudnia 2018r. wystawca weksla był wezwany do jego wykupienia, a zatem dzień następny po dacie płatności weksla jest pierwszym dniem, w którym dłużnik pozostaje w zwłoce ze spełnieniem swojego świadczenia i od którego to dnia wierzycielowi należą się odsetki za opóźnienie.

Z uwagi na powyższe, Sąd utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z weksla w dniu 13 maja 2020 roku w sprawie I Nc 276/19, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Sąd w punkcie II wyroku zasądził od Pozwanych na rzecz Powoda kwotę odpowiadającą dalszym kosztom zastępstwa procesowego poniesionym przez stronę powodową, wskutek wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty.

Zgodnie bowiem z treścią §3 ust. 1 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800) stawki minimalne w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym, elektronicznym postępowaniu upominawczym, postępowaniu nakazowym oraz europejskim postępowaniu nakazowym stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 200.000 zł do 2.000.000 zł – 7.200 zł. Zgodnie z ust. 2 w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych. Natomiast zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 7 tego Rozporządzenia stawki minimalne

wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 200.000 zł do 2.000.00 zł – 10.800 zł. Zatem należało zasądzić dodatkowo na rzecz powoda brakującą kwotę 3.600 zł tytułem uzupełnienia wynagrodzenia jego pełnomocnika według norm przepisanych.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Eliza Nowicka – Skowrońska

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Eliza Nowicka – Skowrońska